

BELASTING

HET CEMENT VOOR EEN GOED
FUNCTIONERENDE SAMENLEVING

Onze voorstellen voor verbetering

1. **EAPN NL stelt dan ook voor** dat, te beginnen binnen de Europese Commissie en gevolgd door alle lidstaten een extra directie Aanpak belastingontwijking opgetuigd wordt. Of dat de bestaande directie sterk uitgebreid wordt. Met echte bevoegdheden. Om te beginnen, zou men gepensioneerde accountants en inspecteurs kunnen vragen hier te helpen en hen een tijdelijk dienstverband, ook als opleiders, aan kunnen bieden.
2. **Wij stellen voor dat NL** deze vorm van 'subsidie' (fossiele brandstoffen) per jaar met 15% af gaat bouwen. Dat zou ook een prima zet voor de hele EU zijn.
3. **EAPN NL stelt voor** beide, winnen in een loterij en de winst op aandelen, gelijk te behandelen en een percentage van 20% te hanteren, zodat het systeem van gelijke monniken gelijke kappen gaat gelden.
4. **Daarom pleiten we er ook voor om 25% van dat nieuwe, extra geld vrij te stellen voor een socialer Europa, voor armoedebestrijding binnen de EU, voor organisaties die werken aan het voorkomen van en aanpakken van de bestaande armoede en uitsluiting om zo van de eerste EU Armoedestrategie een groot succes, een voorbeeld voor de wereld, te maken. Uiteraard stellen we ook voor dat dit voor Nederland geldt: nieuwe belastinginkomstenbron dan 25% vrij voor armoedebestrijding, zoals hier omschreven.**
5. Grote internetbedrijven, denk aan Mega (Facebook etc.), Google, Netflix, LinkedIn, Apple, Amazon en anderen, betalen per jaar 10% van hun reclame-inkomsten aan belasting betalen. Inmiddels bespreekt men dit ook in Oostenrijk. We gaan ervan uit dat het dus binnenkort deel wordt van de EU belastingagenda. Men noemt dit de Platform Soli (solidariteitsafdracht).
6. Laat de nieuwe regering, na de verkiezingen in oktober 2025, meteen starten met de belastinghervormingen. Geen verder uitstel, dat kunnen we ons niet langer permitteren.

**Wanneer IEDEREEN! een eerlijk aandeel aan belastingen betaalt, zal
iedereen een lagere belasting betalen**

Auteurs: Jo Bothmer en Sonja Leemkuil namens EAPN Nederland

Op de volgende pagina's vindt u de achtergrond die heeft geleid tot deze voorstellen. Het gaat om belastingverbeteringen, aanpassingen en werkwijzen. Deze moeten leiden tot een *fairer* belastingstelsel. In dit stelsel zorgt herverdeling van de welvaart voor een verbetering van het welzijn van alle Nederlandse inwoners.

Voor meer informatie over EAPN Nederland ga naar: www.eapnned.nl

Belasting het cement voor een goed functionerende samenleving

Voor het verminderen van de armoede is natuurlijk veel meer nodig dan het verhogen van de lage en laagste inkomens, maar dat is wel al een belangrijke eerste stap. Waar men veel over bestaanszekerheid spreekt, zien we heel weinig verandering. Eerder stilstand of zelfs achteruitgang. Daarom wordt het echt tijd om eens over de belastingen te spreken. Niet steeds weer, wanneer er meer geld voor een of ander nodig is, de laagste inkomens verder verlagen of op achterstand zetten. Er zijn alternatieven, maar om die op te pakken en te gebruiken is een ander beleid, een andere kijk op de samenleving en op inkomensverschillen nodig. Wij hebben gekeken en dit is wat we zien.

De overheid heft belastingen om de samenleving draaiende te houden. In principe kun je vier terreinen noemen waar de geïnde belastingen gebruikt worden.

1. De infrastructuur, dat is inclusief de werkzaamheden van de overheid zelf.
2. De sociale samenhang. Dit zijn uitkeringen, AOW, toeslagen enz.
3. Voortuitgang. De financiering van onderwijs, wetenschap en nieuwe ontwikkelingen, waaronder innovatie in bedrijven.
4. De mentale en fysieke gezondheid van de samenleving. Naast gezondheidszorg is dat ook investeren in sport, kunst, cultuur.
5. Daarnaast gebruikt de overheid belastinggeld voor aftrekposten, subsidies en garantstellingen bedrijfsleven.

Complexiteit

Het geheel is een complex netwerk, waarbij, zoals later in dit stuk ook zal worden opgemerkt, steeds weer door gebruik van wat men loopholes noemt, gaten in de wetgeving, onduidelijke regelgeving en bewuste ontduiking veel belastinggeld of niet geïnd kan worden of aan het oog van de belastingen onttrokken wordt. Een van de gevolgen is dat we steeds horen dat rijke mensen zoveel belasting moeten betalen in ons land, maar als we naar de werkelijke situatie kijken, blijkt dat zij in verhouding minder afdragen dan de lagere inkomens.

Dat heeft met belastingvoordelen, aftrekposten, neo-liberaal denken en, zoals gezegd, ontduiking te maken. Steeds meer stemmen gaan op om de bestaande belastingregels ter vernieuwen en andere maatstaven te hanteren, zodat een fairer belastingstelsel wordt gebouwd. Dat dit voor iedereen van voordeel kan zijn en dat dit nieuwe financiële middelen zal opleveren, willen we in dit stuk laten zien. Uiteraard is dit slechts een klein deel van wat er werkelijk speelt, maar we zien het als een deel van de al op gang gekomen discussie over verandering van het stelsel en het minder gericht zijn op het bevoordelen van de rijken en superrijken.

Met dit stuk willen we de discussie hoe nu verder, hoe anders en vooral hoe te komen tot een echte verbetering van de bestaanszekerheid van mensen op gang zetten

Sinds in 1980 de toenmalige president van de Verenigde Staten en de premier van Brittannië besloten de banken, die tot dan toe gescheiden waren in spaar- en zakelijke banken, op een hoop te gooien en alle banken toe te staan op de beurs te handelen, is er een nieuw speelveld ontstaan. Zij die de neoliberale visie aanhangen stellen dat de welvaart daardoor enorm gegroeid is. Het beleid van Reagan en Thatcher is gebaseerd op de vooronderstelling dat wanneer rijken meer geld ter beschikking hebben, zij meer investeren en zo de banengroei toe zal nemen. Dat noemt men het zogenaamde 'doorsijpelbeleid'.

In Social Europe of 21st of MAY 2025 stellen Balata and Mang:

“Doorsijpelings-economie” is een mythe. In plaats van welvaart te bevorderen, wakkert extreme vermogensaccumulatie ongelijkheid aan, destabiliseert economieën en ondermijnt de democratie. In 2024 groeide het vermogen van de 440 miljardairs in Europa met bijna € 400 miljoen per dag, waarbij er bijna wekelijks een nieuwe miljardair opstond. Dit staat in contrast met de wijdverbreide bezorgdheid van Europeanen die moeite hebben om in hun levensonderhoud te voorzien. Maar dit is een wereldwijd probleem: hoewel de wereld binnenkort misschien wel vijf biljonairs telt, blijven de wereldwijde armoedecijfers stagneren.

Als Europa de democratie niet verder wil ondermijnen en de sociale, economische en politieke stabiliteit op het continent wil bevorderen, moeten onze politici daadkrachtig optreden om extreme rijkdom aan te pakken. De toezegging van de Europese Commissie om de vermogensbelasting te onderzoeken is een stap in de goede richting, maar moet worden ondersteund door concreet beleid, waaronder een hogere vermogensbelasting en het verkennen van een grens voor extreme rijkdom als instrument voor democratische betrokkenheid en bredere beleidshervorming.”

Zij die een meer solidaire en democratische visie aanhangen, stellen dat daardoor de basis gelegd is voor de armoede die we hedentendage kennen. In de huidige tijd kennen we drie inkomensklassen

1. Zij die net, of net niet meer, overleven
2. Zij die voldoende inkomen vergaren om fatsoenlijk te kunnen leven
3. De rijken en superrijken.

Een voorbeeld hoe men over belastingen denkt, is de vennootschapsbelasting. Die wordt gebruikt als lokmiddel voor bedrijven om van land naar land te hoppen. Dat dit idee eigenlijk niet werkt, laat het onderstaande zien.

“In Social Europe of 15th of July 2021, concluderen Heimberger and Gechert: Het idee dat verlagingen van de vennootschapsbelasting de economische groei zouden kunnen stimuleren, houdt onderzoekers al lang bezig. De bewering dat een golf van verlagingen van de vennootschapsbelasting alle schepen naar meer groei zal tillen, is een kernelement geweest van de 'aanbodzijde'-economie, van Ronald Reagans presidentschap van de Verenigde Staten in de jaren 80 tot de opportunistische machtspolitiek van zijn latere opvolger, Donald Trump.”

“En in de huidige economische beleidsdebatten over hoe te herstellen van de pandemie, heeft die gedachte politieke aanhangers gevonden in een aantal Europese landen, waaronder de conservatieve en liberale partijen in Duitsland, met de herfstverkiezingen voor de Bondsdag. (2024)

Ten eerste lijken landen (leden van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling of niet-OESO-landen) geen significant verschil te maken – dus is voorzichtigheid geboden met beweringen dat verlagingen van de vennootschapsbelasting een significant ander effect zouden hebben op de groei in ontwikkelde landen dan in opkomende markten. Ten tweede lijken recente studies minder groeibevorderende effecten van verlagingen van de vennootschapsbelasting te vinden. Ten derde lijkt correctie voor overheidsuitgaven relevant: belastingverlagingen zijn iets gunstiger voor de groei wanneer de overheidsuitgaven niet tegelijkertijd worden verlaagd. Dit resultaat is consistent met de endogene groeitheorie, die suggereert dat het gebruik van overheidsinkomsten uit het belasten van bedrijven om (productieve) overheidsuitgaven te verhogen positieve effecten op de groei kan hebben. Onze resultaten suggereren dat de prominente rol die wordt gegeven aan verlagingen van de vennootschapsbelasting in beleidsdebatten overdreven is.

Belastingverlagingen hebben de afgelopen decennia zeker de internationale belastingconcurrentie gestimuleerd, maar ze lijken de groei niet te hebben bevorderd.”

Een voorbeeld is de verlaging van de vennootschapsbelasting in Hongarije naar 9%, het laagste tarief van de EU. Toch zie je nauwelijks buitenlandse investeringen. Er zijn dus andere redenen die investeringen aantrekken, aldus een lid van de Hongaarse oppositie.

Belastingvlucht

Wat we ook zien is een enorme belastingvlucht, die men ontwijking noemt. Daarmee wordt een strafbare handeling, een handeling buiten de democratische spelregels, vergoelijkend afgedaan.

Het ontduiken van de belasting wordt gezien als een soort ‘herendelict’, dat vaak onbestraft of gering gestraft blijft. Hier is de dubbele moraal goed zichtbaar. Iemand die in de bijstand zit en inkomsten niet opgeeft, wordt fors aangepakt.

Want, zo heeft men de algemene opinie inmiddels geïndoctrineerd, dat is stelen van de samenleving. Een voorbeeld ter verduidelijking.

Tijdens de Duitse verkiezingen in februari 2025 gingen de christendemocraten en de liberalen te keer over fraude met de bijstand (Bürgergeld). Geen woord over belastingfraude. De werkelijke verhoudingen zijn: per jaar 60 miljoen fraude met het Bürgergeld en minimaal 100 miljard belastingfraude c.q. ontduiking, vermoedelijk veel meer. De aanval op hen die afhankelijk zijn van het laagste mogelijke inkomen is makkelijk, want de grote bedrijven, banken en superrijken zitten vaak mee aan tafel.

Zembla, 23 januari 2019: Nederland loopt ieder jaar 22 miljard euro mis door belastingontduiking. Dat blijkt uit een studie van de Universiteit van Londen in opdracht van de Europese sociaaldemocraten.

PvdA-Europarlementariër Paul Tang noemt het “onvoorstelbaar dat er te weinig controle en te weinig capaciteit is om dit tegen te gaan. Dit moet snel op Nederlands en Europees niveau worden aangepakt”.¹

Het is moeilijk vast te stellen hoeveel geld er jaarlijks langs de belasting gesluisd wordt, maar feit is dat Nederland een van de belastingparadijzen in de wereld en binnen de EU is. Ook al wordt er sinds een paar jaar van alles gewijzigd om dat te verminderen. Een schatting stelt dat er wereldwijd per jaar 472 miljard dollar belastingontwijking plaats vindt. *Het is de afgelopen jaren moeilijker geworden om via Nederland belasting te ontwijken, maar desondanks lijkt het alsof het aandeel van Nederland in de wereldwijde belastingontwijking is gegroeid. Dat schrijft NRC. Overheden lopen wereldwijd jaarlijks 472 miljard dollar (427 miljard euro) mis door belastingontwijking, zo heeft het Tax Justice Network berekend.*

Voor de Europese Unie zou dat minimaal 100 miljard euro per jaar door bedrijven zijn. De EU heeft een richtlijn antibelastingontwijking, waardoor specifieke vormen van belastingontwijking kunnen worden aangepakt.

¹ ['Belastingontduiking kost Nederland 22 miljard euro per jaar' - Zembla - BNNVARA](#)

Daarnaast is de EU de drijvende kracht geweest voor de inmiddels via de OESO besloten minimale belasting van 15% op de winst van multinationale bedrijven in de landen waar de winst gemaakt wordt. Dit zijn eerste stappen die duidelijk effect hebben.

Ook wordt gesproken over een gezamenlijke introductie van een Financiële Transactie Belasting (FTT), die overigens in de staat New York en Frankrijk al wordt gehanteerd.

Stel de EU zou zo'n Financiële Transactie belasting (FTT) van 0,3% per transactie op de beurzen (uitgezonderd de pensioenfondsen) per 1-1-2026 invoeren, dan is de geschatte opbrengst per jaar bijna 60 miljard.

Een ander probleem, dat Commissaris Hoekstra benoemde tijdens het Tax Symposium 2025 dat het Europees Parlement en de Europese Commissie in maart 2025 organiseerden, is dat de BTW binnen de EU niet is geharmoniseerd. Verschillen in aanpak dragen bij aan een geschatte 89 miljard aan niet geïnde BTW.

En dan zijn er de belastingvrijstellingen en subsidies op de scheepvaart, de luchtvaart en voor fossiele bedrijven. Voor Nederland geldt dat dit totaal per jaar 46 miljard bedraagt. Een voorbeeld biedt het artikel in Corporate European Observatory van 8 november 2021.

8 november, Londen/Glasgow - Minstens 503 lobbyisten voor fossiele brandstoffen, verbonden aan enkele van 's werelds grootste vervuilende olie- en gasgiganten, hebben toegang gekregen tot COP26, waardoor de conferentie in Glasgow overspoeld wordt met invloed van het bedrijfsleven.

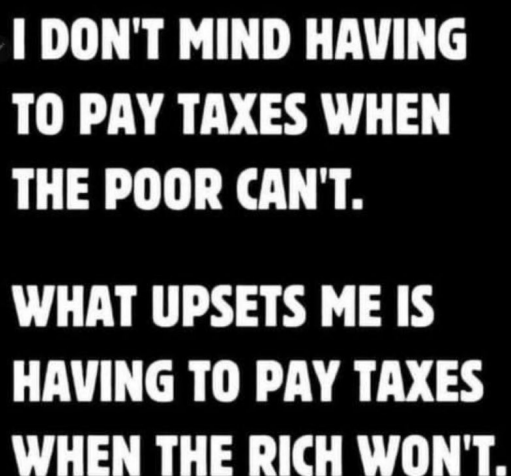
“Een data-analyse van de voorlopige lijst met namen van de VN-deelnemers door Corporate Accountability, Corporate Europe Observatory (CEO), Glasgow Calls Out Polluters en Global Witness onthult de mate waarin bedrijven met een belang bij de aanhoudende verbranding van fossiele brandstoffen toegang hebben tot deze cruciale gesprekken. Onderzoekers telden het aantal personen dat direct verbonden was aan fossiele-brandstofbedrijven, waaronder bedrijven

zoals Shell, Gazprom en BP, of aanwezig was als lid van delegaties die namens de fossiele-brandstofindustrie optreden.”

Let wel, dit is de grootste afvaardiging naar deze bijeenkomst van de Verenigde Naties. In totaal meer dan 500 lobbyisten willen voorkomen dat de fossiele industrie voordelen verliest.

Het gaat niet om een kleine verandering, het wordt tijd voor grote stappen. In zijn TED talk in augustus 2014 waarschuwt Nick Hanauer al dat we veranderingen nodig hebben. Helaas blijkt dat ook hij genegeerd wordt, net als de groeiende groep zeer rijke mensen die al onder president Obama opriep om meer belasting te (mogen) betalen.

Nick Hanauer is een rijke man, een onverbeterlijke kapitalist – en hij heeft iets te zeggen tegen zijn mede-plutocraten: Word wakker! De groeiende ongelijkheid staat op het punt onze samenlevingen in omstandigheden te duwen die lijken op die van het Frankrijk van vóór de revolutie. Luister naar zijn betoog over waarom een drastische verhoging van het minimumloon de middenklasse zou kunnen laten groeien, economische welvaart zou kunnen opleveren... en een revolutie zou kunnen voorkomen.

A black rectangular box containing white text. The text is a quote by Gabriel Zucman, split into two parts. The first part reads: 'I DON'T MIND HAVING TO PAY TAXES WHEN THE POOR CAN'T.' The second part reads: 'WHAT UPSETS ME IS HAVING TO PAY TAXES WHEN THE RICH WON'T.'

De Franse professor Gabriel Zucman is, naast professor Thomas Piketty, eveneens uit Frankrijk, een voorvechter voor eerlijke belastingen. Tijdens het genoemde Tax Symposium in het Europees Parlement legde hij de idee voor om de allerrijksten per jaar 3% extra vermogensbelasting te laten betalen. Zij, zoals Zucman stelt, merken dat niet eens. De samenleving zou per jaar 120 miljard euro meer te besteden hebben.

Op 4 juni 2025 maakt CapGemini bekend dat uit hun onderzoek blijkt dat het aantal rijken in 2024 verder is toegenomen.

23,4 miljoen mensen hebben meer dan een miljoen dollar aan vermogen. Superrijken zien zij als mensen die meer dan 30 miljoen dollar aan vermogen hebben.

Het totale vermogen van de groep is in 2024 gestegen met 4,2% en bedraagt 90,5 biljoen. In cijfers is dat 90.500.000.000.000 dollar. (ARD.de)²

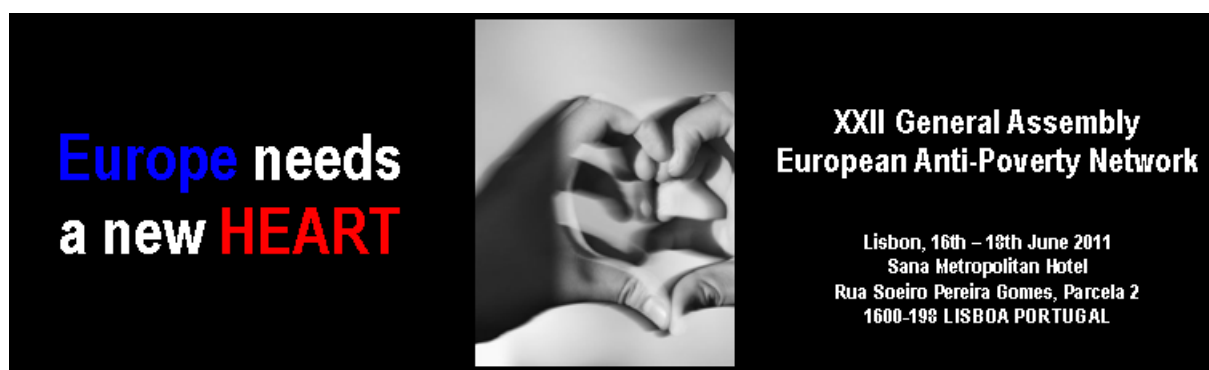
Je kunt nu heel eenvoudig al deze gegevens bij elkaar tellen. Dan komt er een giga bedrag uit wat opgehaald kan worden. Daar is echter een politieke wil, nieuwe wetgeving en internationale samenwerking voor nodig. Hoe eerder die samenwerking gestalte krijgt, hoe eerder belastingen geïnd kunnen worden. Te veel en te vaak wordt het argument gebruikt dat je dat niet alleen kunt doen om op die manier vooral tijd te winnen en zaken uit te stellen.

Het jaarlijks terugkerend EU Tax Symposium, waar we als EAPN NL aan deelnemen, toont steeds duidelijker dat er een grote meerderheid te vinden is voor een ander belastingregime, waarbij met name belastingontwijking en de gigarijken worden aangepakt. Dat klinkt misschien onsympathiek wat betreft de tweede groep, maar wanneer we tegen het licht houden dat het Cum Ex en het CUM CUM schandaal, waarbij miljarden aan BTW teruggaaf ten onrechte gevorderd en ontvangen zijn, nauwelijks opgepakt wordt in ons land, dan is er duidelijk niet veel animo om fraude aan te pakken. Hier is dus heel veel te winnen. Duitsland is ook niet meteen te porren om de naar schatting 40 miljard ten onrechte verkregen belastingteruggaaf aan te pakken, maar desondanks zijn al een aantal fraudeurs opgepakt en door de rechter veroordeeld. Ook tot gevangenisstraffen.

Feit is dat steeds meer wetenschappers, politici en organisaties tot de conclusie komen dat de bestaande ongelijkheid in inkomen en vermogen niet goed is voor onze democratieën en samenleving.

² https://www.capgemini.com/nl-nl/wp-content/uploads/sites/19/2025/06/WWR_2024_web.pdf

Thomas Piketty, Tax Justice, Oxfam, RobinHoodTax, Gabriel Zucman en de door het Europees Parlement samengestelde subCommissie Belastingaangelegenheden, waarvan Paul Tang (PvdA) voorzitter was, stellen allen dat er iets moet veranderen.

Het Financieel Dagblad meldt dat het Centraal Planbureau vast stelt dat bij veel fiscale vereenvoudigingen de hoogste inkomens buiten schot blijven.³ De volgende dag meldt het hoofd van de banktoezicht van de Europese Centrale Bank (ECB) dat Europese banken van plan zijn om ongeveer 70 miljard euro uit te keren aan hun aandeelhouders na een lucratief jaar.⁴

De Duitse Rekenkamer adviseert de nieuwe coalitie die wordt gebouwd (2024) om drie stappen te zetten, die zij van belang vinden en die heel wat extra belastinggeld opleveren. De voorzichtige schatting is 23 miljard per jaar. Zeker de moeite waard om wat extra werk te verrichten.

Drie stappen, die ook door Nederland en voor de rest van de EU gezet kunnen worden.

1. Schaf een flink deel van de belastingvoordelen af.
2. Pak de belastingfraude echt aan.
3. Verbeter de belastinghandhaving.

EAPN NL stelt dan ook voor dat, te beginnen binnen de Europese Commissie en gevolgd door alle lidstaten een extra directie Aanpak belastingontwijking opgetuigd

³ Financieel Dagblad 19 december 2023

⁴ ANP, 20 december 2023 Europese banken zijn van plan om ongeveer 70 miljard euro uit te keren aan hun aandeelhouders na een lucratief jaar

wordt. Of dat de bestaande directie sterk uitgebreid wordt. Met echte bevoegdheden. Om te beginnen, zou men gepensioneerde accountants en inspecteurs kunnen vragen hier te helpen en hen een tijdelijk dienstverband, ook als opleiders, aan kunnen bieden.

De Europese Rekenkamer zegt daarover:

“De Rekenkamer benadrukt dat multinationals handig inspelen op de verschillen en hiaten in belastingstelsels van EU-lidstaten. Dit leidt tot oneerlijke concurrentie tussen bedrijven en ondermijnt een gelijk speelveld binnen de Unie. De EU heeft wel maatregelen genomen, zoals richtlijnen voor transparantie en het delen van informatie, maar de implementatie en naleving daarvan verschillen sterk per land. Dit maakt het moeilijk om belastingontwijking effectief te bestrijden.”

Volgen we de lijn die Gabriel Zucman voorstelt, dan kun je via de OECD onderhandelen om een gezamenlijk standpunt en een gezamenlijke actie te bouwen. De EU, de individuele lidstaten hoeven daar echter niet op te wachten. De situatie in de wereld is op dit moment niet zo dat iedereen wil samenwerken. Iemand moet de eerste stap zetten, waarna anderen zullen volgen als blijkt dat het loont. En, tenslotte zullen de 800 miljard die men voor verdere bewapening wil uitgeven ook ergens vandaan moeten komen.

De Financiële Transactie Belasting

De Financiële Transactie Belasting (FTT, Financial Transaction Tax) staat al enige jaren op de EU agenda, maar we zien geen echte vooruitgang. Is men bereid het voorbeeld van Frankrijk, waar men al een FTT kent, te volgen? In 2014 was er een groep van 11 landen, die deze stap wilden zetten. Die is destijds tegengehouden.

“Frankrijk, Duitsland, Oostenrijk, België, Estland, Griekenland, Italië, Portugal, Slowakije en Spanje hebben aangekondigd dat er uiterlijk 1 januari 2016 een belasting op aandelen en sommige derivaten in hun landen zal worden ingevoerd. Slovenië, het elfde lid van het blok, heeft de gezamenlijke verklaring

niet ondertekend, omdat het land momenteel geen regering heeft (Euroactiv, mei 2014)."

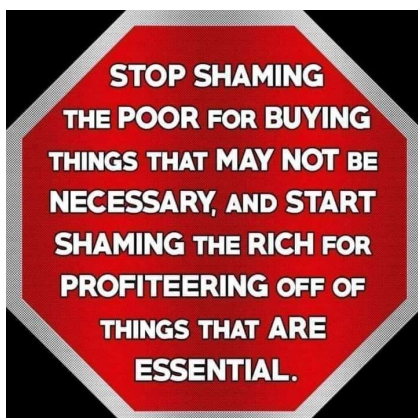
Invoering, zoals al min of meer gepland, per 1 januari 2026 levert volgens de schattingen een bedrag van bijna 60 miljard € per jaar op voor de EU. Daarbij uitgaande van een belasting van 0,3% op iedere transactie, met -als enigen- een uitzonderingspositie voor de pensioenfondsen.

Subsidies?

Een andere pot zijn de zogenaamde subsidies op fossiele brandstoffen. Vaak zijn het belastingvrijstellingen. Voor Nederland spreekt men over 46 miljard per jaar. Zou men dat over de hele EU samenbrengen, dan spreek je waarschijnlijk over honderden miljarden. **Wij stellen voor dat NL deze vorm van 'subsidie' per jaar met 15% af gaat bouwen.** Dat zou ook een prima zet voor de hele EU zijn.

Anders

Soms kan belasting ook onrechtvaardig zijn. Stel je wint 1000 euro in een loterij, dan moet je 35,2% kansspelbelasting betalen. Wanneer dus op tv groots geschermd wordt

met een hoofdprijs van een ton, dan is dat netto 64.800€.

Nog steeds een grote som geld, maar bij lange na geen ton. Stel nu je gokt op de beurs, sorry, je koopt aandelen en je verdient een ton hieraan. Wat moet je dan betalen?

Het antwoord komt van de belastingdienst zelf:

Stel, je hebt een vermogen van € 100.000, volledig belegd in aandelen. Over de eerste € 57.000 betaal je geen belasting, wat betekent dat je belast wordt over de resterende € 43.000.

De Belastingdienst neemt aan dat je over je beleggingen een rendement van 6,04% behaalt, wat neerkomt op € 2.597. Vervolgens wordt hier 36% belasting over geheven, wat neerkomt op een bedrag van € 935.

Het verschil is groot. Waar je voor het ene ton 35.200€ moet betalen, wordt het andere ton aangeslagen voor 935€. Nou zal de voorstander van dit verschil vermoedelijk roepen dat winnen in een loterij incidenteel is en er niet voor gewerkt is of zo. **EAPN NL stelt voor** beide gelijk te behandelen en een percentage van 20% te hanteren, zodat het systeem van gelijke monniken gelijke kappen gaat gelden. Ter vergelijking, wanneer je in België diezelfde 100.000 bij de loterij wint, dan betaal je geen kansspelbelasting.

Optellen

Natuurlijk is het op papier eenvoudig alles op te tellen en een positieve uitkomst te creëren. In de praktijk moeten hiervoor wetten aangepast of vernieuwd worden en zal een beleid moeten worden neergezet waar meer rechtvaardigheid en meer solidariteit ingebouwd wordt. Tijdens het Tax Symposium van het Europees Parlement en de Europese Commissie ontstaat het beeld dat de EU in ieder geval op zoek is naar nieuwe, betere, modellen.

Dat heeft een direct effect op de meerjarige financiële ramingen van de EU, die dit jaar weer voor de komende jaren worden neergezet. Deze MFF, zoals het officieel heet, kan stappen zetten naar een aanpak van ontwijking of zelfs fraude, kan nieuwe wegen ontwikkelen voor een rechtvaardiger belastingregime.

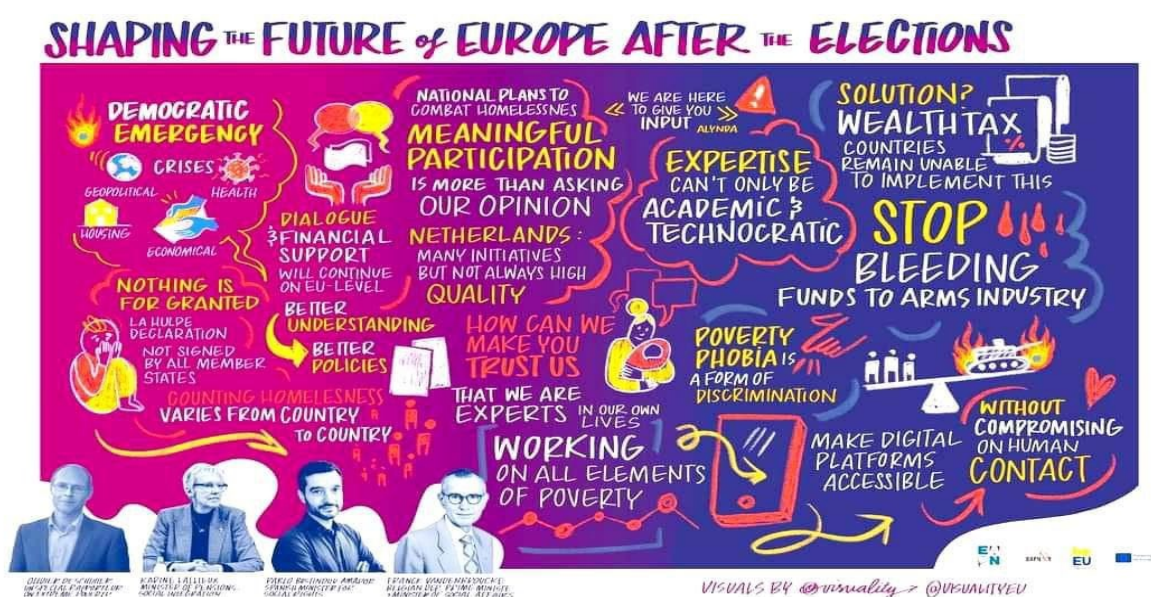
“Le Monde, 11 maart 2024: Als Frankrijk eindelijk de belasting op financiële transacties accepteert, zullen we zien dat Europa grote winsten kan genereren. Leiders uit het maatschappelijk middenveld pleiten voor een belasting op speculatie met de belasting op financiële transacties (FTT) in plaats van bezuinigingen van 10 miljard op de overheidsuitgaven.”⁵

⁵ « [Si la France accepte enfin la taxe sur les transactions financières, on verra que l'Europe peut rapporter gros](#) »

In New York bestaat de Financiële Transactie Belasting al heel lang. Probleem is dat een Gouverneur jaren geleden een soort van terugbetalingsregeling heeft geregeld met de New York Stock Exchange (beter bekend als Wall Street).

Hiertegen wordt actie gevoerd door verschillende niet-gouvernementele organisaties die willen dat deze regeling wordt afgeschaft.

Greedvsneed.org: *Het is onaanvaardbaar hoe de rijkeluiszoontjes en hun bedrijven hoge posities bekleden binnen de Securities Industry and Financial Markets Association (SIFMA), Partnership for New York City (PFNYC) en de Citizens Budget Commission (CBC). De hebzucht, het narcisme en het gebrek aan empathie van de leiders van deze lobbygroepen, die zich zo fel verzetten tegen de afschaffing van de belasting op aandelenoverdracht, moeten krachtig worden bestreden. Deze campagne is van plan precies dat te doen!*

Stel men volgt onze redenering en de voorstellen van wetenschappers als prof. Zucman en prof. Piketty en van organisaties zoals de wereldwijde groep ter introductie van een FTT, waar ook EAPN aan verbonden is, dan levert dat nieuw geld op. Daarmee kunnen nieuwe lasten, zoals het RFF (Recovery and Resilience Fund) en de 800 miljard voor Europese defensie bekostigd worden. De hierboven genoemde voorstellen leveren veel geld op.

Daarom pleiten we er ook voor om 25% van dat nieuwe, extra geld vrij te stellen voor een socialer Europa, voor armoedebestrijding binnen de EU, voor organisaties die werken aan het voorkomen van en aanpakken van de bestaande armoede en uitsluiting om zo van de eerste EU Armoedestrategie een groot succes, een voorbeeld voor de wereld, te maken.

“Op 18 januari 2024 lees je in Social Europe: Een door Oxfam gepubliceerd rapport onthult dat de vijf rijkste mannen ter wereld hun vermogen sinds 2020 bijna hebben verdubbeld. Het onthult ook dat een miljardair de CEO of hoofdaandeelhouder is van zeven van 's werelds tien grootste bedrijven. Dit is geen toeval: vermogensconcentratie en bedrijfsmonopolie zijn twee kanten van dezelfde medaille.” (...)

(...) “Chiara Putaturo, adjunct-directeur van het Oxfam EU-kantoor, waar ze adviseur is voor ongelijkheid en belastingbeleid, concludeert in dit artikel: We zijn veel dichterbij het zien van 's werelds eerste biljonair dan bij het beëindigen van armoede. Waarom? Omdat ons economisch systeem werkt voor de weinige rijkste individuen, vaak mannen, die de macht over onze economie hebben.”

Voorstellen en veranderkansen

Al deze voorstellen c.q. veranderkansen samen, laten het volgende beeld zien.

1. Voer per 1-1-2026 een FTT van 0,3% in binnen de EU	60 miljard p.j.
2. Voer per 1-1-2026 een extra vermogensbelasting in van 3% binnen de EU(lage schatting)	80 miljard p.j.
3. Verminder de fossiele vrijstellingen en subsidies met 15% per jaar(schatting)	100 miljard p.j.
4. Verbeter de BTW structuur binnen de EU (schatting)
Dit bedrag zal langzaam verder oplopen richting de door Commissaris Hoekstra genoemde 89 miljard	20 miljard p.j.
5. Pak de belastingontwijking sneller en grootser aan. De Europese Raad zegt hierover:	

“Belastingfraude en -ontwijking ondermijnen de werking van democratische samenlevingen, verstoren de economische besluitvorming en schaden het vertrouwen tussen burgers en overheden.”

6. Pak daarnaast de CUM EX en CUM CUM fraude eens echt aan. Er is voor miljarden gefraudeerd. Een paar miljoen zijn Teruggehaald. Echte aanpak, gecoördineerd door de Europese Commissie kan tientallen miljarden opleveren. Nieuwe aanpak, oplopend bedrag per jaar. Start 2026	20 miljard
Totaal	280 miljard p.j.

Hervormingen

José Antonio Ocampo, hoogleraar aan Columbia University, is voorzitter van de Onafhankelijke Commissie voor de Hervorming van de Internationale Vennootschapsbelasting (ICRIT), schrijft in een artikel in Social Europe van 4 juni 2021.

De Onafhankelijke Commissie voor de Hervorming van de Internationale Vennootschapsbelasting (ICRIT), waarvan ik samen met economen als Joseph Stiglitz, Thomas Piketty, Gabriel Zucman en Jayati Ghosh voorzitter ben, is van mening dat het minimumtarief wereldwijd 25 procent moet zijn. In de OESO-onderhandelingen zal het uiteindelijke tarief waarschijnlijk tussen de 15 en 21 procent liggen.

Voor Nederland geldt dat de inschatting van de Europese Rekenkamer is dat er 22 miljard per jaar belastingontwijking plaats vindt. Een ander aanpak kan dus per jaar al snel minimaal 4 miljard (oplopend) opleveren.

Ook hier tellen we alles eens samen, start 2026

1. Nieuwe aanpak ontwijking	4 miljard p.j.
2. Invoering FTT (schatting)	4 miljard p.j.
3. Extra vermogensbelasting 3%	10 miljard p.j.
4. Afbouw fossiele vrijstellingen en subsidies 15% per jaar (oplopend)	7 miljard p.j.
5. Verbeterde BTW structuur Ander belastingregime voor winsten uit aandelen of loterijprijs, schatting en oplopend	4 miljard p.j.
	2 miljard p.j.
Totaal	31 miljard per jaar

Ook hier stellen we voor om 25% van dit bedrag te oormerken voor sociale activiteiten, zoals op de vorige pagina beschreven.

Toekomst

Om zaken te veranderen, moeten we starten eerlijk naar het heden te kijken. Zo schrijft C. Putaturo in Social Europe van 18 januari 2024:

“In de Europese Unie hebben de vijf rijkste mannen hun vermogen sinds 2020 met € 6 miljoen per uur zien toenemen. Dit komt neer op een geaccumuleerd vermogen van meer dan € 400 miljard – gelijk aan de helft van het onderwijsbudget van alle EU-landen. Maar achter miljardairs zitten vaak grote bedrijven, die enorme winsten binnen harken. Vorig jaar was het meest winstgevend voor grote bedrijven: 22 van 's werelds grootste bedrijven met een hoofdkantoor in de EU behaalden in de 12 maanden tot juni 2023 € 172 miljard aan nettowinst. Dit was 66 procent meer dan hun gemiddelde winst over 2018-2021. Deze winsten worden doorgesluisd naar hun ultrarijke eigenaren, die vervolgens op verschillende manieren invloed kunnen kopen. Miljardairs en hun bedrijven kunnen legers lobbyisten betalen om beleidsmakers te beïnvloeden om wetten in hun voordeel te maken.”

Laten we hier Tim 'S Jongers citeren, want wat hij zegt, draagt bij aan wat wij willen, namelijk een andere discussie. Een discussie over rechtvaardigheid, bestaanszekerheid, absurde rijkdom en een eerlijk belastingstelsel.

“Wat mij daarnaast opvalt, is dat we het bijna nooit over niet-armen hebben als het over armoede gaat. Dat lijkt mij nu juist de belangrijkste vraag: hoe hebben de niet-armen -waaronder ook de nieuwbakken armoedeprofeten- het zover kunnen laten komen dat veel anderen wel in armoede leven?”⁶

⁶ [Het armoededebat moet vooral over niet-armen gaan - De Correspondent](#)

Een nieuw belastingregime begint bij de discussie wat er bij het bestaande fout gaat, wat de wensen voor verandering zijn en hoe belastingen rechtvaardiger neergezet kunnen worden.

Twee stellingen zijn hier wat EAPN NL betreft niet van toepassing.

1. Wanneer rijken minder belasting betalen, zal dat extra geld zijn weg omlaag vinden en werkgelegenheid opleveren. Onjuist. De rijken kopen er bedrijven voor op en worden nog rijken en machtiger, terwijl de lage inkomens meer moeten overleven.
2. Hoge inkomens betalen al genoeg belasting. Onjuist. De vermogensbelasting en de erfbelasting is de afgelopen decennia naar de wensen van de rijken aangepast. Tijd om dit te veranderen. Het is absurd dat een man van 19 jaar oud meer dan 2 miljard erft (Duitsland) zonder een cent belasting te betalen.

Daarnaast wordt Nederland, ondanks een paar veranderingen, nog steeds als belastingparadijs en doorsluisland van enorme vermogens gezien. Er moet nog heel veel gebeuren. Dat levert, mits men dat ook wil en dus doet, heel veel op. EAPN NL durft dan ook de stelling aan dat **wanneer iedereen! een eerlijk aandeel aan belastingen betaalt, iedereen een lagere belasting zal betalen**. Reden genoeg, met name voor de laagste en lage (midden) inkomens om nieuw beleid te maken, om te veranderen. Dat geldt voor Nederland en wat ons betreft ook voor de Europese Unie. Durf ook voorop te lopen en niet afwachtend te reageren.

Veranderproces

Dat het besef begint te groeien dat er iets moet veranderen, werd al tijdens de Tax Symposia duidelijk.

In 2021 stelt de International Trade Union Confederation: "De aankondiging door de ministers van Financiën van de G7 dat er een akkoord is bereikt over het invoeren van een wereldwijd minimumbelastingtarief voor multinationals en dat bedrijven belasting moeten betalen op de plaatsen waar ze winst maken, is een positieve stap."

Overigens zij hier vermeld dat de handelsoorlog die Trump en de VS sinds maanden voeren, deze regeling weer in de war schopt en het lijkt er sterk op dat de VS zich van de afspraken niets zal aantrekken.

Dat kan overslaan op andere landen die zich aan deze afspraak verbonden hebben, waardoor we weer van voren af aan kunnen beginnen.

Maar er is meer. Steeds vaker wordt er op gewezen dat de enorme fraude dan wel ontduiking van belastingen nu eens aangepakt moet worden en is er een beweging ontstaan die heel expliciet de enorme jaarlijkse belastingvermindering die de fossiele industrie ontvangt substantieel omlaag moet.

Nieuw is het voorstel van de Duitse minister voor Cultuur, Weimer, gelanceerd heeft. Hij wil dat alle grote internetbedrijven, denk aan Mega (Facebook etc.), Google, Netflix, LinkedIn, Apple, Amazon en anderen, per jaar 10% van hun reclame-inkomsten aan belasting betalen. Inmiddels bespreekt men dit ook in Oostenrijk. We gaan ervan uit dat het dus binnenkort deel wordt van de EU belastingagenda. Men noemt dit de Platform Soli (solidariteitsafdracht).

Tijd voor verandering. We staan op een kantelpunt, waarbij de wereld er voor mensen met lage inkomens steeds slechter uit gaat zien, waar het klimaat de wrange vruchten draagt van de enorme geldzucht van een relatief kleine groep. Steeds meer mensen kiezen in hun kwaadheid voor rechtsextremisme als oplossing. Wat dat betekent voor onze samenleving en samenhang zien we in de teloorgang van de democratie.

De VS zijn een voorbeeld van wat er gebeurt wanneer de superrijken de macht onder elkaar verdelen. De coalitie Schoof leert ons dat samenwerken alleen kan wanneer men dat ook echt wil en wanneer men niet op individuele winst uit is. Het zal anders moeten, willen we de vraagstukken van deze vreemde tijd aan kunnen pakken.

EAPN Nederland wil met dit stuk een bijdrage leveren aan herstel van onze democratische basisprincipes, herstel van vertrouwen en de bouw van een toekomst, waarin mensen zichzelf weer geaccepteerd en gewaardeerd voelen. Dat geldt voor hun inkomen, maar ook voor wie ze zijn.